

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Avstria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67103](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67103)

168
P R O V I N C I A
A V S T R I A .

 *V*striae Prouincia socij in quinque distributi Collegia fuerunt hoc anno quatuordecim & ducēti. Viennæ septem & quadraginta. Praga quatuor & triginta. Totidem Brunæ. Olomucij duodequingaginta. Græcij vndequadraginta. In peregrinationibus obeūdisq. pagis duodecim ferè versantur. Octo in nostrum ordinem ingressi sunt: sexdecim obierunt.

VIENNENSE COLLEGIVM.

*V*iennæ fæda pestilentia laboratum est. Ea fuit causa cur inferiores scholarum ordines, quibus tenera ætas plerunque dat operam, tantisper occluderentur, dum incolumitas vrbi rediret. Superiores vero nihil de docendi constantia ac consuetudine remiserunt. Nec tamen periculorum nostri fuerunt expertes. Nam cum quendam repentina lues è conuictoribus inuasisset, sensim manauit ad nostros; è quibus cum tres quatuorue magno cum periculo laborassent, vi morbi diuino munere superata, ad sua quisque officiorum munera reuerterunt. Itaque præter illum adolescentem, vnde mali fons exitit,

L 3 des

desideratus est nemo, id quod in miraculis numeramus. nam cum in ijs, quos infecerat pestilentia tum solandis tum expiandis nostri versarentur assidue, ab ea tamen intacti redierunt. Nec vero in tantis malis animarum causa deserta est. Hæresim centum amplius ac triginta nostrorum monitis abiecerunt. in his vir quidam pereruditus repentino morbo percussus, vix ut biduum sibi polliceretur ad vitam, confitendis rite culpis eiurandaq. hæresi, quicquid erat morbi, facile propulsavit. Vir quidam non multis ille quidem litteris eruditus, sed ingenij plenus, & linguarum varietate locuples, à Catholicis ad Lutheranos, ab his ad Calvinistas, atque inde ad Anabaptistas inconstantissime se conuertit: Anabaptistæ autem, qui proxime vagum hominem dubiumq. receperant, ingenij celeritate perspecta ornamentisq. linguarum, magnam in spem venerant, breui se eum habituros esse suæ sectæ magistrum. itaque suis illum sacris iniitiant, eiq. uxorem de more tradunt. At ubi in disputando quæstiones eius solidiores, quam quibus respondere possent animaduertunt; nec ille tamē nisi explicatis rebus solutisq. quiesceret, hominem è Synagoga pulsum uxore priuant. Is cum ad suos redisset Viennamq. postea venisset, agnitus est à multis, & pro hæretico habitus. Placuit immensæ bonitati Dei, ut simul ac agere nobiscum cæpit, sensim nostrorum consuetudine delinitus, quāto in errore versaretur, agnosceret. itaq; patefactis confessione peccatis, non sine acri dolore gemituq. hæresum multitudinem eiuravit. nunc eam orsus est vitam, ut quoties

ies sibi antea acti temporis venit in mentem, lacrymas non cōtineat. Quidam etiam, qui syngrapha suo conscripta sanguine malo Dæmoni se deuouerat, vna confessione culparum à tam crudeli tyrannide se redemit. Alius quem conscientia scelerum stimulant, spectrorumq. monstra terrebant, tandē antea actæ vitæ confessione & spectrorū sceditates abegit, & turbatum animum tranquillauit. Iam qui foras animarum causa discesserant, ne ū quidem redierūt inanes. Finitimo in oppido restituerunt Ecclesia septem & viginti. In alio item oppido septuaginta, aliosq. in alijs, vbi confitentium ea vis fuit, vt bene apud eos collocata opera videatur.

Data est hoc anno Tragicomædia quædam B. Martyris Eustachij, quæ quoniam varios & ancipites vitæ casus tēporumq. vicissitudines continebat, nihilq. constans esse docebat in rebus, nisi quod esset cum immortalitate coniunctum: magno scilicet adiumento fuit honestissima celeberrimæq. coronæ. spectaculū honestarum lectissimi principes, præcipueq. Carolus Archidux, & ex omni nobilitate primarij.

PRAGENSE COLLEGIUM.

AB hæresi ad Catholicam religionem sex sunt hoc anno & quinquaginta conuersi. Illustris femina quanquam inter hæreticos educata, mortis tamen aduentante periculo, ardenti Sacramentorum studio Sacerdotem accersit; sed cum per parentes & amicos Sacerdotis copia non fieret, schedulam ad eā

L 4 ipse

ipse Sacerdos dedit, quam sibi recitari cum iussisset, breui conualuit. quare voto facto venit ad eadem nostram, ibi Catholicorum moribus instituta, animiq. maculis per confessionem abstersis, palam suos ipsa errores hæresesq. damnavit. Anglus etiam iam ætate prouectus, litteris nobilis doctrinaq. præstanti, è patrijs sedibus huc profectus, obtestari nos per Deum capit, ut sibi liceret verum effici Christi membrum; itaque peccata rite confessus, & de more hæresim detestatus, inter Ecclesiæ membra communeratus est. Alius ære alieno contracto diu in vinculis habebatur: is cum ad sui missionem nihil vnquam a suis exorare potuisset, à Catholicis autem potuisset, argumentatus ex eo est, quantum demum Catholici cæteris antecellerent, qui calamitosis subsidio venirent. ergo sine mora nostros accersit, eiq. se religioni, quam tantopere probasset, addicit. Sed præcipuo studio ijs est adhibita consolatio, quos insecuta calamitas est. Augustissimi Christi corporis ferijs dum de more ad supplicationem populus coit, acerbum excitatur incendium. eo incendio ædes prope quadraginta cum æde sacra funesto spectaculo conflagnarūt. Missus est ad eos solatiij causa Sacerdos, qui paucis diebus omnium animos sic erexit ac confirmavit, ut non modo nihil de pristino Eucharistiæ studio cultuq. remiserint, sed eius nomine præcipuam quandam sodalitatem instituerint. Domus ad leuandam quorundam discipulorum inopiam, annis instituta præteritis, & alumnorum numero, & fortunis est aucta. Cum enim antea ducenos dumtaxat au-

reos

reos quotannis Summus Pontifex assignaret, hoc anno adiunxit se superstite quadringentos. Nec desunt alij viri nobiles, qui huic domui tum benigne faciant, tum de perpetuo firmanda vectigali laborent. Admissi sunt in hunc numerum hæretici duodeviginti, omnesq. ad vnum euasere Catholici. Ad Societatem autem vni tantum aditus patuit. Magna est Dei beneficio apud nobiles Societatis existimatio, id quod indicant eleemosynarum crebra subsidia. Hoc anno impetratum est demum, vt in summo ac pleno totius regni concilio, ipso quoque Imperatore consentiente, confirmatio priuilegiorum Collegij nostri, maiore cum amplificatione perpetuaque donatione prædij, in Boemix regni tabulas adscriberetur. id quanquam sepe nostri tentarunt, nunquam tamen à Collegio condito, hoc est ab anno ferme trigesimo impetrare potuerunt. ita vt tanto maior Deo habenda sit gratia; quanto difficilior res fuit ad impetrandum. E concursandis obeundisque pagis non parua ad animas vtilitas redijt. Oppidum est, Praga non longe distans, vbi mira erat rerum diuinarum inscitia: complures iam septuagenarij ne dominicam quidem precationem tenebant. quibus tamen, propositis pœnis, ita consultum est, vt breui quæ necessaria viderentur ediscerent. Dederunt ex eo numero in Ecclesiam nomina amplius sex & viginti: in alio vero oppido circiter octingenti. cunctusq. Senatus cum alijs octoginta, Sacramentum confessionis obiuit.

OLOMVCENSE COLLEGIVM.

Olomucij dum morte mulctandos nostri confirmant, octo induxerunt hæreticos, vt hæresim quoque cum vita ponerent. Quidam autem ex ijs, quos carcer tenebat, postquam sacra confessione, quæ annis viginti calauerat, patefecit, non sine Dei ope nutuq. cui vota fecerat, publicas custodias euasit: & quidem extremo supplicio scelerum socijs affectis, quos improbitate longo interuallo superabat. Ad eos, qui morti proximi sunt, supremum Christi viaticum, si quando opus est, studiose defertur. Femina pietate præstans animi maculis rite deterfis, dum Eucharistiæ viaticum suscipit, animam feliciter egit. Ciuis vero attritis diuturno morbo viribus (nouem enim ipsos annos perpetuo ægrotauerat) Sacramentis rite perceptis remissoq. hæresi nuntio, & corpori medicinam fecit & animo. Hæc, quæ diuinis non humanis opibus perficiuntur, ciues frequenter impellunt, vt ad nos suis quisque temporibus, vel consilij vel medicinæ causa confugiant. Nonnulli suas ædes nostrorum opibus ac remedijs, dæmonibus infestas domesticis expiarunt. ex ijs vnus qui coctis lateribus obuium quemque petebat, lustrali aqua sacrisq. carminibus aufugit. Ab hæresibus varijsq. erroribus, ad Ecclesiam Catholicam amplius quadraginta animum adiecerunt. Foris etiam varijs locis diuini verbi semen mādaturum est, effectumq. quadam in vrbe, vt cantus Boemicus &

Missa

Missæ citra consecrationem siue Hussitica tollere-
tur. Institutumq. vt matrimonium ac nuptias, con-
fessionis & communionis sacramenta præcurrerēt:
hereticorum porro erepta volumina: eorundem an-
tiquata baptismata, & alia alibi perutiliter acta.

DOMVS BRVNENSIS
& Græcense Collegium.

Pestis contagionem, quæ extremo anno proxi-
mo serpere leuiter ac remisse cæperat, æstate
ineunte inusitata consecuta sunt febres. has vi-
cissim excepit noua contagio: agrorum plena erant
omnia, & primo quidem absumpti de nostris morbo
sunt tres: sed vt fœdioris stragis causæ remoueren-
tur, alijs alio ad salubriora loca dimissis, per pauci-
duntaxat, ij. necessarij relictæ sunt domi. Octobri
ineunte ex hoc paucio numero, Collegij minister dum
animarum vindemias colligit, quæ quidem id tem-
poris erant vberiores, eadem contagione morbi con-
sumitur. Hic triduo ante de obitu suo Rectorem
admonuit, quem leni risu cum Rector exciperet,
confirmavit ille, duobus ante mensibus sibi significa-
tum esse de morte. itaque noxis animi rite deletis,
primo & altero die religiose sacrificauit, biduoq.
post, intētis in cœlum oculis, dum oraret, extremum
spiritum Deo reddidit. Videlicet bonitate præsta-
bat, qui tali exitu vitam clausit, erat Deo valde con-
iunctus, mirum eius in Superiores obsequium, mira
legum custodia, flagrans & in Deum & in proximos
cari-

caritas, ut iam omnia tēpestiua illi essent ad mortē. Hunc biduo triduoue consecuti sunt alij duo: nec ita multo post ipse quoque Boemica & Germanica linguae concionator: ita ut in unum Rectorem totum rerum gerendarum pondus incumberet. Interim uis morbi alios atque alios deinceps grauiter uulnerabat, omninoq. undecim interemit. Nunquam tamen pestilentia grassante diuinus intermissus est cultus. Præter reliquas conciones, quæ festo quoque die tribus fere locis habitæ sunt, concionati sunt nostri diuersis etiam in pagis. Summa autem tum animarum necessitas, tum principum uirorum contentio fecit, ut multa oppida lustrarentur. nam & infantes sine baptismo, & ægri sine penitentia sineq. uatico decedebant; itaque ea fuit animarum seges, ut nouitij quoque non pauci, quantum eorum disciplina patitur, plenos manipulos reportarint. Interim Deus Opt. Max. mercedis loco suos uoluit famulos uarijs calamitatibus exerceri. Fremebant hæretici, quod à nostris Catechismū homines non Catholici docerentur, & tanquam in insidijs, qua transeundum erat se collocabant, minasq. intentabant atroces, si ad se iterum reuertissent. Non nunquam uero aduersata est eis hyems, coactiq. sunt sæuiente frigore nudis pedibus, aut collectas è crebris inundationibus aquas, aut altas paludes uado transmittere. Longum esset ea persequi, quæ Dei causa domi forisq. superata sunt. cum alij fundos nostros inuaderent, alij mendacijs atq. calumnijs famæ nostræ tenebras conarentur offundere. Verum, qui potis-

potissimum calamitatis est fructus, semper ad nos plus commodi, quàm incommodi redundauit.

GRÆCII coniungere se Catholica cum Ecclesia non pauci. Nobilis adolescens cum ex cæde penam capitis incurrisset, antequam plecteretur, significauerat nostris uelle se ritu Catholico animi labes abluere, postea suorum fraude deceptus consilium mutauit. aiebat, in qua religione natus esset, in ea se uelle mori, sibi que exploratam iam esse salutem: & cum decessisset, affore Christum qui prehensa dextra, se in beatorum loca perduceret. Principus hæreticorum minister laqueos adolescenti tetēderat: is ut in errore perseueraret, effecerat: sed pertinaciæ medicinam fecit extremi supplicij metus, ut enim mittendus fuit ad mortem, statim ad deliberandum supplicij moram flagitauit, quam cum impetrasset, postea confessus est & communicauit. Alius è prima nobilitate adolescens, quod contra parentum uoluntatem ad Catholicos abiisset, fortunis omnibus spoliatus, ita tulit hoc uulnus, ut in summa rerum inopia parem animi magnitudinem ac moderationem præferret.